

De klassenraden in het secundair onderwijs

De drie functies van de klassenraad, die een weerslag vinden in de gehanteerde benamingen, kunnen als volgt worden getypeerd.

1. De klassenraden

1.1. De "toelatingsklassenraad"

Binnen het raam van de reglementaire toelatings- en overgangsvoorwaarden dient in bepaalde gevallen een beroep gedaan op de klassenraad, hier "toelatingsklassenraad" genoemd.

De toelatingsklassenraad zal zich bij de uitoefening van zijn bevoegdheden laten leiden door concrete gegevens uit het dossier van de leerling. Deze gegevens, die ook afkomstig kunnen zijn van een voorheen bezochte school, hebben inzonderheid betrekking op vroegere studies, op informatie meegedeeld door het CLB of op andere informatieve elementen bijvoorbeeld verkregen door een oriënterend gesprek met de leerling.

Zijn beslissingen moeten steeds gemotiveerd zijn en dienen aan het leerlingendossier toegevoegd. Eventuele adviezen van de raad moeten ook gemotiveerd zijn.

De toelatingsklassenraad is als volgt samengesteld:

1° ambtshalve stemgerechtigde leden die elk over één stem beschikken:

- de directeur of een afgevaardigde van de directeur, die de toelatingsklassenraad voorzigt;
- minstens drie leden van het onderwijzend personeel van het leerjaar, de onderwijsvorm en de onderverdeling waarvoor de leerling opteert;

2° eventueel ambtshalve raadgevende leden, aangewezen door de voorzitter:

- personeelsleden die in de school in kwestie betrekkingen in het ambt van adjunct-directeur, technisch adviseur-coördinator of technisch adviseur bekleden;
- personeelsleden die in de school in kwestie behoren tot het ondersteunend personeel;
- personeelsleden van de school in kwestie of andere personen dan personeelsleden van de school in kwestie die bij de psychosociale of pedagogische begeleiding van de leerlingen betrokken zijn. Onder deze categorie vallen ook de personeelsleden (al dan niet lesgevers) van de instelling(en) waar een instelling voor voltijds secundair onderwijs eventueel mee samenwerkt voor de organisatie van een Se-n-Se of van hoger beroepsonderwijs.

Stemgerechtigde leden zijn verplicht om aan de klassenraadvergadering deel te nemen. Hiervan kan alleen worden afgeweken in geval van gewettigde afwezigheid of bewezen overmacht om op de klassenraadvergadering aanwezig te zijn. De ongewettigde afwezigheid van een stemgerechtigd lid tast de rechtsgeldigheid van de genomen beslissing niet aan.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#8-1>

1.2. De "begeleidende klassenraad"

De begeleidende klassenraad is belast met de vorming en de evaluatie van de vorderingen van een bepaalde groep leerlingen, met uitsluiting van de definitieve eindbeoordeling op het einde van het schooljaar die de studiebekrachtiging voorafgaat. Welke middelen de begeleidende klassenraad bij zijn opdrachtuitoefening - altijd in het belang van de onderwijsgebruikers - aanwendt en welke doeleinden en criteria hij zich stelt, bepaalt de raad volledig autonoom.

De directeur of zijn afgevaardigde, die het voorzitterschap waarneemt, bepaalt vrij de frequentie van de vergaderingen van de begeleidende klassenraad.

Naast de begeleidende functie heeft de begeleidende klassenraad ook een adviserende taak in het licht van de tuchtrechtspleging. Zo de tuchtmaatregel de definitieve uitsluiting behelst, dient voorafgaandelijk het advies van de begeleidende klassenraad te worden ingewonnen; ook kan de begeleidende klassenraad zelf een voorstel tot tuchtmaatregel formuleren. Bij de daadwerkelijke tuchtrechtspleging dient de begeleidende klassenraad zich steeds te beperken tot de feiten die ter discussie staan.

De begeleidende klassenraad is als volgt samengesteld :

1° ambtshalve stemgerechtigde leden die elk over één stem beschikken:

- de directeur of een afgevaardigde van de directeur, die de begeleidende klassenraad voorzigt;
- de leden van het onderwijzend personeel die voldoen aan al de volgende voorwaarden
 - ze verstrekken onderwijs aan de leerling tijdens het schooljaar in kwestie in een bepaald leerjaar, een bepaalde onderwijsvorm en onderverdeling;

- ze zijn op de datum van de klassenraadvergadering in functie. Van die voorwaarde kan door de voorzitter worden afgeweken voor tijdelijke personeelsleden, met dien verstande dat het aantal stemgerechtigde leden er niet door kan worden uitgebreid;
 - in voorkomend geval voor seminaries of vakoverschrijdende projecten, voor de coördinatie of begeleiding van stages en de geïntegreerde proef: een stemgerechtigd lid dat voldoet aan bovenstaande voorwaarden en dat door de voorzitter is aangewezen bij het begin van het schooljaar;
- 2° eventueel ambtshalve raadgevende leden, aangewezen door de voorzitter:
- personeelsleden die in de school in kwestie betrekkingen in het ambt van adjunct-directeur, technisch adviseur-coördinator of technisch adviseur bekleden;
 - personeelsleden die in de school in kwestie behoren tot het ondersteunend personeel;
 - personeelsleden van de school in kwestie of andere personen dan personeelsleden van de school in kwestie die bij de psychosociale of pedagogische begeleiding van de leerlingen betrokken zijn. Onder deze categorie vallen ook de personeelsleden (al dan niet lesgevers) van de instelling(en) waar een instelling voor voltijds secundair onderwijs eventueel mee samenwerkt voor de organisatie van een Se-n-Se of van hoger beroepsonderwijs.

Stemgerechtigde leden zijn verplicht om aan de klassenraadvergadering deel te nemen. Hiervan kan alleen worden afgeweken in geval van gewettigde afwezigheid of bewezen overmacht om op de klassenraadvergadering aanwezig te zijn. De ongewettigde afwezigheid van een stemgerechtigd lid tast de rechtsgeldigheid van de genomen beslissing niet aan.

Adviezen en beslissingen, die steeds moeten gemotiveerd zijn, maar ook de vaststellingen van de begeleidende klassenraad, worden aan het leerlingendossier toegevoegd.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#8-2>

1.3. De "delibererende klassenraad"

De delibererende klassenraad is verplicht op het einde van het schooljaar voor elke regelmatige leerling éénmalig te beslissen over het geslaagd of niet geslaagd zijn voor het geheel van de vorming. Op deze wijze kan aan geen enkele regelmatige leerling de studiebekrachtiging, onder welke vorm dan ook, worden onthouden. In de voorbereidende jaren op het hoger onderwijs worden evenwel geen beslissingen over het al dan niet geslaagd zijn voor het geheel van de vorming genomen. In een Se-n-Se worden deze beslissingen hetzij reeds genomen op het einde van het eerste semester indien de opleiding dan is voltooid, hetzij in dat schooljaar niet genomen indien de opleiding drie semesters duurt en derhalve doorloopt in het daaropvolgend schooljaar.

Bij de eindbeoordeling van een leerling dient er over gewaakt te worden dat alleen die elementen in aanmerking worden genomen die tot het vooraf afgebakende studiedomein behoren. Naarmate niet-cognitieve doelstellingen geacht worden te behoren tot het studiedomein kunnen deze uiteraard een element zijn in de studiebeoordeling, mits het schoolreglement dit duidelijk bepaalt.

Er moet evenwel steeds een strikte scheiding gewaarborgd worden tussen een disciplinaire beoordeling en een studiebeoordeling.

Om zijn opdracht behoorlijk te vervullen zal de delibererende klassenraad zich laten leiden door concrete gegevens uit het dossier van de leerling. Dit dossier bevat, in voorkomend geval:

- resultaten van proeven, toetsen of examens die door de leraars van de leerling werden afgenomen;
- de resultaten van de geïntegreerde proef;
- de beslissingen, vaststellingen en de adviezen van de begeleidende klassenraad.

Van de beslissingen van de delibererende klassenraad wordt een proces-verbaal opgemaakt en worden er notulen gehouden. Het proces-verbaal bevat de lijst van de geslaagde en niet-geslaagde leerlingen. De notulen bevatten een synthese van de elementen die tot de beslissingen hebben geleid, waaronder eventueel het resultaat van de stemming.

De delibererende klassenraad is als volgt samengesteld:

1° ambtshalve stemgerechtigde leden die elk over één stem beschikken :

- de directeur of een afgevaardigde van de directeur, die de delibererende klassenraad voorzigt;
- de leden van het onderwijzend personeel die voldoen aan al de volgende voorwaarden:
 - ze hebben onderwijs verstrekt aan de leerling tijdens het schooljaar in kwestie in een bepaald leerjaar, een bepaalde onderwijsvorm en onderverdeling;
 - ze zijn op de deliberatiedatum in functie. Van die voorwaarde kan door de voorzitter worden afgeweken voor tijdelijke personeelsleden, met dien verstande dat het aantal stemgerechtigde leden er niet door kan worden uitgebreid;

- in voorkomend geval voor seminaries of vakoverschrijdende projecten, voor de coördinatie of begeleiding van stages en de geïntegreerde proef : een stemgerechtigd lid dat voldoet aan bovenstaande voorwaarden en dat door de voorzitter is aangewezen bij het begin van het schooljaar;
- 2° eventueel ambtshalve raadgevende leden, aangewezen door de voorzitter:
- personeelsleden die in de school in kwestie betrekkingen in het ambt van adjunct-directeur, technisch adviseur-coördinator of technisch adviseur bekleden;
 - personeelsleden die in de school in kwestie behoren tot het ondersteunend personeel;
 - personeelsleden van de school in kwestie of andere personen dan personeelsleden van de school in kwestie die bij de psychosociale of pedagogische begeleiding van de leerlingen betrokken zijn. Onder deze categorie vallen ook de personeelsleden (al dan niet lesgevers) van de instelling(en) waar een instelling voor voltijds secundair onderwijs eventueel mee samenwerkt voor de organisatie van een Se-n-Se of van hoger beroepsonderwijs.

Stemgerechtigde leden zijn verplicht om aan de deliberatie deel te nemen. Hiervan kan alleen worden afgeweken in geval van gewettigde afwezigheid of bewezen overmacht om op de klassenraadvergadering aanwezig te zijn. De ongewettigde afwezigheid van een stemgerechtigd lid tast de rechtsgeldigheid van de genomen beslissing niet aan.

Beslissingen van de delibererende klassenraad hebben voor eenieder een bindend karakter, onverminderd de mogelijkheid voor het schoolbestuur om dergelijke beslissingen door de delibererende klassenraad opnieuw te laten overwegen en de mogelijkheid van de betrokken personen deze beslissingen te betwisten.

Benevens voornoemde eindbeslissingen, is de delibererende klassenraad ook bevoegd aansluitende adviezen te verstrekken, o.a.:

- raadgevingen inzake studie- en werkmethoden;
- een waarschuwing voor vak(ken) waaraan het volgend schooljaar extra aandacht dient te worden geschonken;
- concrete individuele suggesties om vastgestelde tekorten of zwakke punten weg te werken;
- suggesties voor het verderzetten van de studies.

Adviezen van de delibererende klassenraad zijn niet bindend.

2. Door de betrokken personen omstreden beslissing van de delibererende klassenraad - beroep

2.1. Procedure

De beroepsprocedure is concreet vastgelegd in het schoolreglement maar omvat alleszins volgende stappen :

1. de betrokken personen stellen het beroep in bij het schoolbestuur door middel van een gedateerd en ondertekend verzoekschrift dat ten minste het voorwerp van het beroep met feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren vermeldt;
2. het beroep wordt behandeld door een beroepscommissie;
3. het resultaat wordt uiterlijk 15 september (15 maart voor opleidingen die op 31 januari eindigen) schriftelijk ter kennis gebracht aan de betrokken personen. Indien echter het resultaat van het beroep nog niet ter kennis kan worden gebracht van de betrokken personen bij de start van het nieuwe schooljaar (= 1 september), dan heeft de leerling het recht om in de school in kwestie zijn studies verder te zetten zonder rekening te houden met de beperkingen van het B- of C-attest. Dit recht is tijdelijk, nl. in afwachting dat uiterlijk 15 september het uiteindelijke resultaat in beroep wél wordt meegedeeld (eventuele beroepen bij rechtscolleges worden hier volstrekt buiten beschouwing gelaten). Indien dan blijkt dat de leerling een structuuronderdeel heeft aangevat waarin hij ingevolge dat resultaat als regelmatig leerling kan worden toegelaten, dan wordt zijn toestand vanaf 1 september geregulariseerd; indien blijkt dat hij een structuuronderdeel heeft aangevat waarvoor hij uiteindelijk niet aan de toelatingsvoorwaarden voldoet, dan moet hij van structuuronderdeel veranderen en heeft hij tijdelijk de lessen gevolgd als vrije leerling. Dit tijdelijk recht bestaat uitsluitend in de school waar de controversiële evaluatiebeslissing werd genomen; bij overstap naar een andere school zal de nieuwe school met het beroep pas rekening houden zodra het resultaat van dat beroep gekend is.

2.2. Samenstelling beroepscommissie

Het schoolbestuur stelt een beroepscommissie in, waarvan de samenstelling aan volgende voorwaarden moet beantwoorden :

1. per te behandelen individueel dossier kan de samenstelling verschillen, maar binnen het dossier kan de samenstelling niet meer wijzigen;
2. elke commissie bestaat uit:

- interne leden: zijnde leden van de klassenraad, waaronder alleszins de voorzitter, die de evaluatiebeslissing heeft genomen (het hoeft dus niet de voltallige klassenraad te zijn) en eventueel een lid van het schoolbestuur;
- externe leden: zijnde leden die niet verbonden zijn aan het schoolbestuur of de school waar de evaluatiebeslissing werd genomen; een lid van de ouderraad, de leerlingenraad of - met uitzondering van het personeel – de schoolraad die fungeert binnen de school waar de evaluatiebeslissing werd genomen, behoort tot de categorie "externe leden";
- een voorzitter: door het schoolbestuur aangeduid onder de externe leden.

Een persoon die vanuit zijn hoedanigheden zowel onder de omschrijving "intern lid" als de omschrijving "extern lid" valt, wordt geacht intern te zijn.

Concreet : zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#11-2>

2.3. Werking beroepscommissie

Het schoolbestuur bepaalt de werking (waaronder de stemprocedure) van de beroepscommissie, rekening houdend met volgende voorwaarden:

1. elk lid van een beroepscommissie is in beginsel stemgerechtigd, maar bij stemming moet het aantal stemgerechtigde interne leden en het aantal stemgerechtigde externe leden gelijk zijn. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend;
2. elk lid van een beroepscommissie is aan discretieplicht onderworpen;
3. een beroepscommissie hoort de betrokken personen en de leerling in kwestie;
4. een beroepscommissie beslist autonoom over de stappen die worden gezet om tot een gefundeerde beslissing te komen. Enkele van die stappen kunnen onder meer zijn:
 - het horen van een of meer stemgerechtigde leden van de delibererende klassenraad die de evaluatiebeslissing heeft genomen, uiteraard in zover het leden betreft die niet reeds in de beroepscommissie zetelen, of het horen van een of meer raadgevende leden van die klassenraad;
 - het organiseren van bijkomende toetsen, examens of andere opdrachten voor de leerling;
5. de werking van een beroepscommissie kan geen afbreuk doen aan de statutaire rechten van de individuele personeelsleden van het onderwijs. Hiermee wordt gealludeerd op de rechten om op bepaalde tijdstippen niet met schoolopdrachten te kunnen worden belast, tenzij dit in het arbeidsreglement van de school uitdrukkelijk is geregeld;
6. een beroepscommissie oordeelt of de genomen beslissing alleszins in overeenstemming is met de decretale en reglementaire onderwijsbepalingen en met het schoolreglement.

2.4. Resultaat beroepscommissie

De beroepscommissie heeft drie alternatieven:

1. het beroep is onontvankelijk en wordt gemotiveerd afgewezen; dit kan als de termijn voor indiening, vastgelegd in het schoolreglement, wordt overschreden of als het beroep niet voldoet aan de vormvereisten die in het schoolreglement zijn voorzien;
2. het omstreden evaluatieresultaat wordt bevestigd, eventueel nadat de beroepscommissie aan de leerling bijkomende toetsen, examens of andere opdrachten heeft opgelegd;
3. het omstreden evaluatieresultaat wordt door een ander resultaat vervangen, eventueel nadat de beroepscommissie aan de leerling bijkomende toetsen, examens of andere opdrachten heeft opgelegd. De beroepscommissie heeft volheid van bevoegdheid en beslist op grond van inhoudelijke of procedurele aspecten. Toch draagt het schoolbestuur steeds de verantwoordelijkheid voor de genomen beslissing.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#11>

3. Door het schoolbestuur omstreden beslissing van de delibererende klassenraad

Ongeacht de al dan niet betwisting door de betrokken personen van een beslissing, wordt het schoolbestuur steeds het recht voorbehouden de delibererende klassenraad opnieuw te doen samenkomen, ten einde een door het schoolbestuur zelf omstreden beslissing te heroverwegen. Het opnieuw samenkomen dient te gebeuren hetzij uiterlijk op 15 september van het daaropvolgend schooljaar, hetzij uiterlijk op 15 maart van het schooljaar in kwestie als de omstreden beslissing betrekking heeft op een Se-n-Se en genomen werd op 31 januari dan wel, bij uitstel, uiterlijk op 1 maart van dat schooljaar. In het geval de alsdan genomen beslissing afwijkt van de omstreden beslissing, wordt ze schriftelijk en gemotiveerd, onmiddellijk aan de betrokken personen meegedeeld.